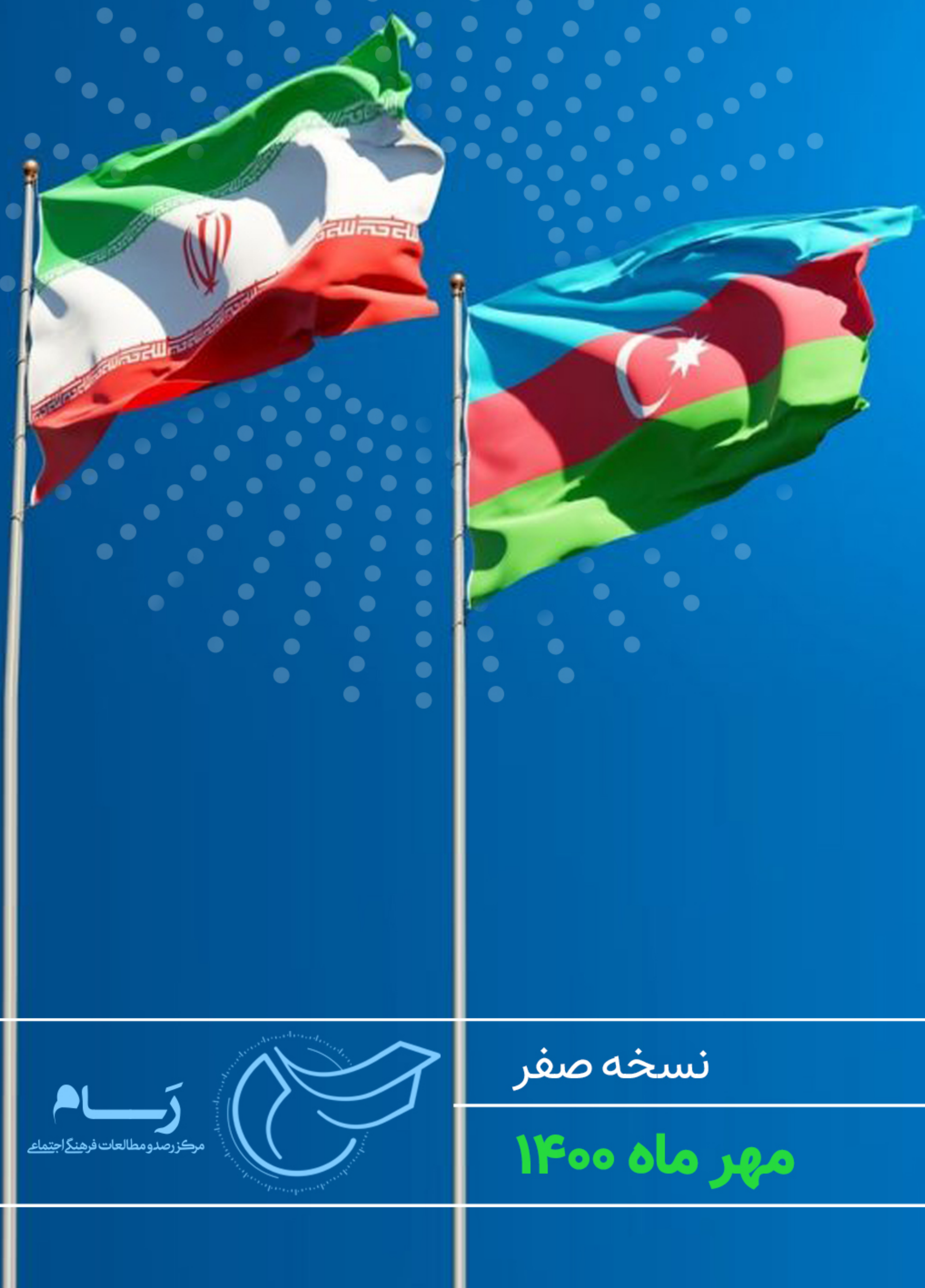

جبهه فرهنگی اجتماعی انقلاب اسلامی

ابعاد چالش‌های مرزهای شمال غربی کشور
و راهبردهای نقش‌آفرینی جبهه فرهنگی مردمی

فهرست

۲	خلاصه عوامل اختلاف
۶	دلایل اهمیت موضوع برای ایران
۹	سوابق اقدامات علی‌اف (پدر و پسر)
۱۰	عوامل غلبه آذربایجان در جنگ قره باغ
۱۱	وضعیت بازیگران میدانی
۱۸	مواضع رسمی و واکنش‌های جمهوری اسلامی ایران
۲۰	تهدیدات فرهنگی
۲۲	راهبردهای جبهه فرهنگی مردمی

:. خلاصه عوامل اختلاف :.

۱. نیروهای نظامی جمهوری آذربایجان محور گوریس قاپان در ارمنستان را مسدود کرده و اجازه عبور خودروهای سنگین ایران به ارمنستان را نمی‌دهند که این اقدام به منزله نقض حاکمیت دو کشور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان است و اگر این موضوع استمرار پیدا کند در نهایت به کاهش نقش ایران در این منطقه منجر خواهد شد.

مرکز مطالعات فرهنگی اجتماعی
آرام

:. خلاصه عوامل اختلاف :.

۲. برگزاری رزمایش مشترک آذربایجان، ترکیه و پاکستان در مرز ایران که باعث تحریک طرف‌های موضوع به ویژه جمهوری اسلامی ایران شده است.

.. خلاصه عوامل اختلاف ..

۳. مسئله دیگر، اظهارات تند و خارج از
شئون دیپلماتیک نماینده‌های مجلس
جمهوری آذربایجان علیه تمامیت ارضی
جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

مرکز مطالعات فرهنگی
اسلام

مرکز مطالعات فرهنگی اجتماعی

.. خلاصه عوامل اختلاف ..

۴. آخرین مسئله در این حوزه، احتمال تغییرات مرزی و معامله بر سر مناطقی از خاک ارمنستان و جمهوری آذربایجان است که در نتیجه آن، بخشی از خاک ارمنستان که هم مرز با جمهوری اسلامی ایران است به جمهوری آذربایجان واگذار می‌شود و عملاً ارمنستان مرز خود با ایران را از دست می‌دهد.

دلایل اهمیت موضوع برای ایران:

۱. حضور پررنگ و جدی رژیم صهیونیستی در مرز با ایران از اهمیت بالایی برخوردار است و ایران این موضوع را نمی‌پذیرد و با توجه به نزدیکی روزافزون حکومت آذربایجان با رژیم صهیونیستی در سال‌های اخیر این موضوع از اهمیت زیادی برخوردار شده است.

۲. تغییر مرزها به نحوی که ایران با ارمنستان مرزی نداشته‌باشد به این معنا است که مرزهای شمال غرب کشور تحت نفوذ جدی ترکیه قرار می‌گیرد و ایران برای برقراری ارتباط با روسیه و اروپا باید به ترکیه امتیاز دهد و به اصطلاح آن‌ها دست بالا را خواهند داشت.

دلایل اهمیت موضوع برای ایران:

۳. سیطرهٔ ترکیه بر شمال غرب ایران می تواند منجر به تقویت جریان‌های قومیت‌گرایی پان ترکیسم در شمال غرب، پان کردیسم و پان عربیسم در نواحی غربی و جنوب غرب ایران شود.

۴. با تغییرات مرزی، ناامنی‌هایی در مرزهای ایران محتمل است که به عنوان تهدیدی جدی برای جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شود.

مرکز مطالعات فرهنگ اجتماعی
آرام

دلایل اهمیت موضوع برای ایران:

۵. نشانه‌هایی مبنی بر حضور عناصر تکفیری داعش در نزدیکی مرز ایران در آذربایجان وجود دارد که حساسیت موضوع را برای ایران مضاعف می‌کند.

۶. حذف مرز ایران با ارمنستان به طور معناداری در مبادلات تجاری رسمی و غیررسمی بین ایران و ارمنستان تأثیر خواهد داشت و آن را تحت الشعاع قرار خواهد داد.

مرکز مطالعات فرهنگ اجتماعی
م.م.م

سوابق اقدامات علی اف (پدر و پسر)

- تغییر زبان به لاتین
- رونمایی از نقشه آذربایجان بزرگ
- عزل مقام مرجعیت
- افزایش فشار بر شیعیان
- دست اندازی به سهم ایران از دریای خزر
- عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی
- تغییر محتوای درسی در جهت ایجاد فاصله میان ملت‌های ایران و آذربایجان
- ترویج ابتذال

عوامل غلبه آذربایجان در جنگ اخیر قره باغ:

۱. افزایش چشمگیر بودجه نظامی آذربایجان طی سال‌های اخیر
۲. خریداری سامانه‌ها و ادوات نظامی جدید به ویژه از رژیم صهیونیستی
۳. ورود جدی ترکیه برای کمک به آذربایجان، به خصوص در زمینه‌های پهبادی اخلاص در سامانه‌ها و فرماندهی جنگ
۴. عدم ورود جدی روسیه به نفع ارمنستان.

وضعیت بازیگران میدانه:.

۱. رژیم صهیونیستی

بی شک مهم‌ترین بازیگر این میدان، رژیم صهیونیستی است که با نفوذ زیاد در ارکان حکومت آذربایجان و همچنین اشتراکات با ترکیه در تقابل با ایران پا به این میدان گذاشته است. لیبرمن وزیر خارجه رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۱۲، روابط با آذربایجان را به مراتب مهم‌تر از روابط با فرانسه توصیف می‌کند. روابط آذربایجان و رژیم صهیونیستی را می‌توان در موارد صفحه بعد خلاصه نمود:

• همکاری‌های عمیق نظامی و فروش سلاح توسط رژیم صهیونیستی به آذربایجان که از سال ۱۹۹۲ تا کنون به ۷ میلیارد دلار رسیده است و کمک به این کشور در برابر ارمنستان

• تامین بیش از ۴۰٪ انرژی سرزمین‌های اشغالی از طریق آذربایجان و انجام مبادلات تجاری گسترده

• تلاش برای عادی‌سازی روابط رژیم صهیونیستی با ترکیه در سال‌های اخیر برای رسیدن گاز از سرزمین‌های اشغالی به اروپا از طریق ترکیه

• آذربایجان می‌تواند محور شمالی عملیات علیه ایران باشد و به نوعی حیات خلوت رژیم صهیونیستی در سال‌های اخیر بوده است.

• تقابل با ایران و رویای پان ترک‌ها برای تحریک آذری‌های شمال ایران به کمک رژیم صهیونیستی

وضعیت بازیگران میدانه:.

۲. ترکیه

مرکز رصد و مطالعات فرهنگ اجتماعی

یکی از بازیگران اصلی اوضاع امروز منطقه، ترکیه است. از یک طرف رویای امپراتوری عثمانی و از طرف دیگر تقابل اقتصادی و سیاسی با ایران، حکومت ترکیه را به این ورطه می‌کشاند تا نقش به‌سزایی در این سناریو ایفا نماید.

• ترکیه در آذربایجان واقع‌بینانه عمل کرده و بدون اینکه نفوذ روسیه و ایران را مورد هدف قرار دهد، سعی کرده است با دستیابی به نفوذ خود در منطقه با کمک دولت آذربایجان، اهرم فشار بر روسیه و ایران را به دست آورد تا از آن در سوریه یا لیبی استفاده نماید.

• ترکیه مطمئن است که حمایت قاطع آن کشور از آذربایجان منجر به تقویت زمینه گرایش ملی آذربایجان به ترکیه در تصمیم گیری‌های آتی خواهد شد.

• افزایش نفوذ ترکیه در آذربایجان به تدریج شرایط ژئوپلیتیکی ایران و روسیه در منطقه را تضعیف خواهد کرد.

• بیان خواسته‌های آنکارا از زبان الهام علی‌اف باعث می‌شود که ترکیه در معرض مستقیم معارضه لفظی سیاسی و یا اتهام به تحریک دیپلماسی قرار نگیرد.

• حضور نظامی ترکیه در فرایند التهابات زمینه را برای ماندگاری این کشور در منطقه فراهم خواهد ساخت. لذا ترکیه خواهد توانست با توجه به موقعیت ژئواستراتژیک قفقاز در تصمیم‌گیری‌های آتی اقتصادی-تجاری-ترانزیتی میان شمال - جنوب که ایران بر روی آن برنامه‌های بلند مدتی دارد، تأثیر محسوسی بگذارد و معادلات را تا حدی مطابق با خواسته خود هدایت نماید.

وضعیت بازیگران میدانه:.

۳. ارمنستان

مرکز رصد و مطالعات فرهنگی اجتماع

به عنوان یک طرف این مناقشات که رسماً متحد روسیه است ولی بنا بر دلایلی تا به حال از حمایت جدی روسیه برخوردار نبوده است.

- حفظ مسیر ترانزیت میان ایران و روسیه جهت بهره‌مندی از منافع آن
- داشتن مرز مشترک با ایران جهت مبادلات تجاری
- حفظ امنیت مرزهای جنوبی و عدم محاصره شدن توسط آذربایجان
- حفظ توازن و عدم قدرت گرفتن بیشتر آذربایجان

وضعیت بازیگران میدانه:.

۴. روسیه

- تردید در وفاداری پاشینیان
- نزدیکی دولت ارمنستان به غرب که موجب نارضایتی روسیه شده و تمایل روسیه برای جایگزین کردن عناصر وفادارتر به جای او.
- با از دست رفتن قره باغ، روسیه فشار بر پاشینیان را افزایش داده و می‌تواند افکار عمومی را بر علیه او تهییج کند.
- ترویج باور ناتوانی ارمنستان بدون روسیه
- انجام توافقی مشابه توافق روسیه و بلاروس با ارمنستان که دولت این کشور را تحت نفوذ مستقیم و کامل روسیه قرار دهد.
- از سویی دیگر با چراغ سبز روسیه به آذربایجان این کشور وامدار کمک روسیه بوده و رفتارهای آتی آن را کنترل شده تر می‌نماید.
- روسیه به سبب دخالت مستقیم ترکیه به نفع یکی از طرف های درگیر میتواند درخواست استقرار نیروهای خود به عنوان میانجی را صادر کند چرا که با هر دو طرف درگیری روابط حسنه ای دارد

وضعیت بازیگران میدانه:.

۵. پاکستان

برگزاری رزمایش مشترک پاکستان با آذربایجان و ترکیه در مرز ایران، ناگزیر پای این کشور را نیز به این موضوع باز کرده است.

- ورود به رقابت منطقه‌ای با ایران
- گسترش ماجراجویی و حوزه نفوذ منطقه‌ای خود در منطقه قفقاز
- حرکت برای تعمیق ارتباط با ترکیه به عنوان دو کشور اسلامی

مواضع رسمی و واکنش جمهوری اسلامی ایران:

۱. وزیر امور خارجه کشورمان از برخوردهای نامناسب اخیر نیروهای مرزبانی جمهوری آذربایجان با رانندگان کامیون های ایرانی و بازداشت دو نفر از آنها، ابراز نارضایتی کرد و اظهارات منفی اخیر از سوی جمهوری آذربایجان را تعجب آور و تاسف برانگیز دانست. امیر عبداللهیان انجام رزمایش نظامی از سوی کشورها در داخل اراضی خود را در چارچوب حق حاکمیت ملی دانست و با اشاره به تحرکات رژیم صهیونیستی در کنار مرزهای مشترک کشورمان تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران حضور و فعالیت رژیم صهیونیستی علیه امنیت ملی خود را تحمل نمی کند و در این رابطه هر اقدامی که لازم باشد انجام می دهد.

۱۹

مواضع رسمی و واکنش جمهوری اسلامی ایران:

۲. استوارنامه سفیر آذربایجان به جای رئیس جمهور به وزیر امور خارجه ایران تحویل شد!

۳. برگزاری رزمایش فاتحان خیبر توسط نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در نهم مهرماه در مرز با جمهوری آذربایجان.

۴. سردار پاکپور (فرمانده نیروی زمینی سپاه): «جلوگیری از تغییر در مرزهای کشورهای همسایه از راهبردهای جدی جمهوری اسلامی است و هرگونه تغییر ژئوپولیتیک در منطقه را مخل امنیت داخلی خود می‌دانیم و همواره آن را خط قرمز اعلام کرده‌ایم و بر این اساس بدیهی است که نسبت به آن بی تفاوت نباشیم.»

۵. هشدارهای برخی نمایندگان مجلس ایران به مقامات آذربایجان.

۶. دیدار سفیر ایران در ارمنستان با وزیر دفاع و همچنین وزیر امور خارجه این کشور.

تهدیدات فرهنگ

۱. ایجاد خشم در مردم جمهوری آذربایجان که پیوند عمیق دینی با جمهوری اسلامی ایران دارند با تحریف مواضع ایران نسبت به درگیری با ارمنستان و ایجاد توهم جانبداری ایران از ارمنستان

۲. ایجاد خشم در آذری زبانان ایران با تحریف اصل موضوع و تقلیل درگیری به نزاع‌های قومیتی

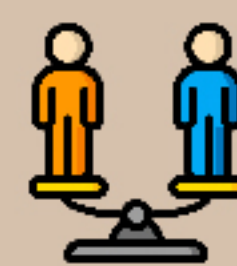
۳. ایجاد تنفر و تبلیغ در جهت قوم‌ستیز نشان دادن حاکمیت ایران

تهدیدات فرهنگی

۴. ایجاد حسرت نسبت به عدم رسیدن به حقوق اجتماعی در انقلاب اسلامی

۵. به وجود آمدن حس نارضایتی با تلاش جهت ایجاد تصور خفقان و تبعیض قومیتی در ایران

۶. ایجاد امید با بزرگنمایی و تحریف نسبت به فرقه دموکرات آذربایجان و ساختن جامعه آرمانی از آن

۷. ایجاد شناخت ناقص از دو ملت و شرایط آنها نسبت به یکدیگر

۸. نشان دادن ترکیه به عنوان ناجی آذری زبان ها از استبداد ایرانیان، ارمنیان و روس ها

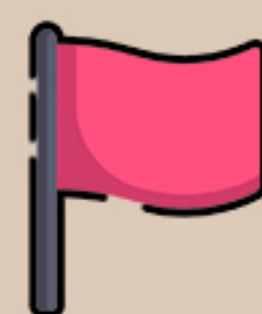
رَام

مرکز رصد و مطالعات فرهنگی اجتماع

راهبردهای جبهه فرهنگ در موضوع آذربایجان

۱- تقویت و تحکیم روابط دو ملت ایران و آذربایجان بر مبنای هویت مشترک دینی

۲- تبیین مواضع رسمی و خدمات جمهوری اسلامی به ملت آذربایجان در طول سالهای اخیر به ویژه در جنگ دوم قره باغ

۳- تبیین نقش بازیگران ثالث به ویژه رژیم صهیونیستی در اختلاف افکنی میان دو ملت و دولت ایران و آذربایجان

۴- تبیین اقدامات ظالمانه دولت آذربایجان در قبال شیعیان در طول سالیان اخیر

۵- تلاش برای تقویت هویت ملی ایرانی اسلامی در مناطق آذری نشین توام با بهره مندی از ظرفیت های قومی برای بهبود ارتباطات بین المللی

رَام

مرکز رصد و مطالعات فرهنگ اجتماع

ابعاد چالش‌های مرزهای شمال غربی کشور و راهبردهای نقش‌آفرینی جبهه فرهنگی مردمی

